



LIETUVOS SAJŪDIS

Kodas 190651410, Gedimino pr.1, LT-01103 Vilnius, tel. (8 5) 212 4848, faks.(8 5)212 4848, e.p.lietsajudis@gmail.com

LR Prezidentei Daliai Grybauskaitei

Lietuvos visuomenei

LS - Nr.2

Vilnius 2013-10-04

Dėl savų ir užsienio piliečių Lietuvoje valdomos žemės teisės pagrindų parengimo

Lieka nepilni 7 mėnesiai iki Lietuvos įstojant į Europos Sąjungą įsipareigoto termino įsigaliojimo – nuo 2014 m. gegužės 1 dienos leisti užsieniečiams iš ES šalių pardavinėti – pirkti žemę. Kiek dabar kokiems užsieniečiams (iš ES ar trečiųjų šalių) žemės jau yra parduota pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 str. 3-os dalies įgyvendinimo konstitucinį įstatymą arba ir jį apeinant, pakreipiant, nežinoma – valstybės apskaita nevedama. Juolab įslaptinta žemės ir miško pardavimas juridiniams asmenims, kurių kapitalo sąsajos su kitomis šalimis nėra žinoma arba neviešinama. Inventurizacija ir viešumas – pirmaeilė būtinybė! Slapti sandoriai dėl žemės turi būti paskelbti negaliojančiais. Palikti ir toliau tokią be valstybinės priežiūros palaidą, padriką žemės pardavinėjimo tvarką, reikštų valdžios nusišalinimą nuo valstybėje turimo žemės fondo – **pagrindinio nacionalinio turto** esamo ir perspektyvinio valdymo bei tvarkymo. Tai įtvirtintų visišką žemėnaudos ir žemėvaldos betvarkę ir ateityje galimus tarpvalstybinius ginčus.

Žinant, kad Lietuvoje žemėvalda po žemės neteisėtos okupacinės nacionalizacijos ir kolektyvizacijos vėl atkuriant žemės privatinę nuosavybę dar nėra stabili (neparengti kaimų teritorijų sutvarkymo projektai, dideli žemės plotai naudojami nuomos pagrindais, stinga lėšų atkurti tradicinius šeimos ūkius ir kt.) tikslinga parengti normatyvus, ribojančius didelių žemės plotų supirkimą ir perpardavimą (ypač ne piliečių kitiems ne piliečiams), šešėliniu būdu supirktų valdų dovanojimą.

Privalu nedelsiant Lietuvoje nustatyti parduotų žemės plotų valstybinę inventurizavimo ir apskaitos tvarką, tokių plotų naudojimo sąlygas – teises ir pareigas: ar visiems nusipirkusiems žemę bus privalomi Lietuvos įstatymai melioracijos tinklų apsaugos, miškų kirtimo ir atkūrimo, kelių tvarkymo, vandens taršos ir kitais atžvilgiais. Būtina žinoti, kokią teisę Lietuva turės visose parduotose žemės valdose, ar vykdant regioninį planavimą valstybiniais sprendimais įgyvendinti išliks teisė paliesti ne piliečiams parduotos žemės valdų teritorijas (pvz., žemės gelmių tyrimo, žemės naudojimo nepatogumų likvidavimo, požeminių ir antžeminių inžinerinių įrenginių statybos ir kitais atvejais).

Lietuvos Sąjūdis nuo 2011 m. šiuo klausimu kreipėsi į Lietuvos Prezidentę, Seimą bei Vyriausybę ir pateikė siūlymus: „Dėl Lietuvos žemės fondo naudojimo ir valdymo gerinimo“; „Dėl Lietuvos žemės pardavimo užsieniečiams“; „Dėl žemės pardavimo užsienio šalių piliečiams sąlygų ir termino“; „Dar dėl teisės parduoti Lietuvos žemę užsieniečiams“.

Dabar kreipiamės ir į tautą. Lietuvoje neatidėliotinai turi būti parengti žemės pardavimo ES piliečiams, tokių plotų tikslios apskaitos, valdymo bei tvarkymo teisiniai normatyvai (sąlygos).

Apie žemę Lietuvos žmonės turi būti išsamiai ir laiku informuoti, to nepaliekant gatvių aiškinimuisi.

Lietuvos Sąjūdžio tarybos narys inž. Valensas Čeginskas

Lietuvos Sąjūdžio pirmininkas Vidmantas Žilius

Lietuvos Sąjūdžio Tarybos pirmininkas Andrius Tučkus

Lietuvos Sąjūdžio garbės pirmininkas Vytautas Landsbergis